

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Претилату ваља слаати унутрњом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ.
Наплаћена писма не примају се.

КОСОВСКА ПЕТСТОГОДИШЊИЦА

Краљевска Влада одлучила је, да се месеца Јуна ове године државном светковином изрази дубоко и живо народно сећање Косовске Битке, и да се, с овим споменом народне туге, удружи и радосна светковина Миропомазања Његовог Величанства Краља Александра I.

Одбор, којему је поверено старање о приређењу ове светковине, има част објавити, да је, по одобрењу Краљевске Владе, утврђен овај:

Р Е Д

СВЕТКОВИНЕ КОСОВСКЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ

I.

КОСОВСКИ СПОМЕН

14. Јуна.

1. Светковини у Крушевцу присуствују Краљ, Краљевски Намесници, чланови Владе, Архијереј, председник Државнога Савета, председник или потпредседник последње Велике Народне Скупштине, председник Касационога Суда, настојатељи свих задужбина Кнеза Лазара, Царице Милице и Деспота Стевана, депутације свију пукова свих родова војске, окружна изасланства, у која долазе председници општина окружних вароши и по један председник општине из свакога среза, изасланства певачких дружина које ће се позвати да потребним бројем својих чланова суделују у овој светковини, и главни приређивачки одбор.

2. 14. Јуна до подне треба да су у Крушевцу сви који имају суделовати у светковини.

3. 14. Јуна у седам и по часова у вече почеће у Лазаревој цркви у Крушевцу, и по свима црквама и манастирима, у земљи, свечана вечерња с бденијем по србљаку. Ово бденије огласиће звона по целој земљи.

4. Бденију у Лазаревој цркви присуствоваће Краљ, Краљевски Намесници, чланови Владе и сва лица споменута у тачци I.

5. На бденије, као и сутра дан на литургију, долази се у црнини или са знацима жалости.

6. Од шест часова у вече 14. Јуна па до поноћи 15. Јуна неће бити у целој земљи свирке ни весеља.

15. Јуна.

7. 15. Јуна, у зору, свугда где има топова, по 21 пуцањ оглашује светковину.

8. У 9 часова пре подне почиње по свима црквама и манастирима свечана литургија (по србљаку). Литургији у Крушевцу присуствују Краљ, Краљевски Намесници, чланови Владе и сва лица споменута у тачци I. За време литургије биће упарађена војска. На овој литургији, на овом месту, учиниће се помен погинулима на Косову.

9. По свима црквама и манастирима говориће се на литургији сходна беседа.

10. После литургије и беседе држаће се свуда парастос погинулима на Косову. У Крушевцу, а тако исто и свуда где је могућно, „Вјечнаја памјат” пропратиће се плотуном из топова и пушака.

11. Кољиво и друго што по обичају треба при парастосу припремиће у Крушевцу општина, а по осталим местима цркве и манастири.

12. У пет часова по подне полаже се темељ споменику Косовским јунацима.

13. Полагање темеља извршиће Краљ у присуству Краљевских Намесника, чланова Владе, лица споменутих у тачци I., упарађене војске и т. д.

14. Председник Министарскога Савета отвара ову свечаност кратким говором и читањем записа на пергаменту. Запис овај, по што га потпишу Краљ, Краљевски Намесници, чланови Владе, Архијереј и председник крушевачке општине, узидаће се у камен темељац. С овим записом узидаће се Косовска Споменница и по један новац од садашњих српских металних новаца.

15. Полагање темеља пропратиће се 21-им пуцњем из топова, кад Краљ удари чекићем у темељац.

16. Говори беседу један члан главног приређивачког одбора.

Напомена: На путу из Крушевца у Жичу Краљ ће свратити у Љубостињу, где ће се учинити нарочити помен на гробу Царице Милице.

II.

МИРОПОМАЗАЊЕ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА
АЛЕКСАНДРА I.

19. Јуна.

17. Светковини Краљевог миропомазанја присуствују Краљевски Намесници, чланову Владе, Архијереј, председник Државног Савета, председник или потпредседник последње Велике Народне Скупштине, председник Касационога Суда, депутације свију пукова, свих родова војске, окружна изасланства која састављају председници (или њихови заменици) свих општина у округу, изасланства певачких дружина, и главни приређивачки одбор.

18. У Краљеву, 19. јуна пре подне, Краљ прима депутације.

19. У вече, бденије у манастиру Жичи.

20. Осветљење вароши и околних висова.

20. Јуна.

21. У манастиру Жичи архијерејска служба и Миропомазанје Његовог Величанства Краља Александра I. Долази се у свечаном оделу. Војска стоји упарађена пред Жичом.

22. Свечани чин Краљевог миропомазанја извршује се у подне и поздравља се 101-им пуцњем из топова пред Жичом. Истога часа по целој Србији звоне звона, а топови, где их има, избацују по 21 метак.

23. После миропомазанја Краљ, на удесном месту пред Жичом, прима честитања. Ова се свечаност свршује дефиловањем војске.

24. После подне, народно весеље у Краљеву.

25. У вече, бакљада Његовом Величанству Краљу. Певачке дружине певају патриотске песме. Осветљење вароши и околних висова. Ватромет. Осветљење по свима варошима Краљевине Србије.

Напомена: За спомен светковине сковаће се Косовска Споменица.

у Београду, 1 Маја 1889.

Главни приређивачки одбор.

САСТАНАК

одбора општине београдске

(по стенографским белешкама)

држан 15. Априла 1889 год. у Београду

Почетак у 5¹/₂ часова по подне.

Присутствовали: Председник општине г. Ж. Карабибировић, чланови Суда г. г. Милан М. Банковић и Коста Томић, чланови одбора г. г. Гл. Јосиповић, Милош Обркнежевић, Свет. Каранешић, Ж. Бугарчић, Ник. Х. Поповић, Димит. Т. Вељковић, Зах. З. Поповић, Ђорђе С. Новаковић, Коста Д. Главинић, Др. Марко Т. Леко, Настас Крстић,

Дим. Ђирковић, Јов. Илијћ, Јов. Ж. Ђурић, Станко Петровић, Раденко Драговић, Илија Цветановић, Видоје Витровић, Н. Вулковић, Гргур Миленковић, Ђорђе Николић, Дим. М. Ђорђевић, Никола П. Михајловић, Милутин Ј. Марковић, Светозар Зорић.

Садржај одборске радње:

1. Таксирање хлеба; 2. Решење о буџету.

(Свршетак)

Милутин Марковић. Ја би имао само да кажем то, да доиста постоји оно што члан одбора г. Јосиповић вели: да је по уставу општини признато право самоуправе, као што је њиме огарантовано и правно уређење о својини. Али тако исто морам рећи одмах и то, да се питање о својини не може да примени у овоме случају.

У уставу су у опште изречена сва начела, само у главним потезима, јер је ствар специјалних закона да у њима буде свих потребних одредаба до границе могуће детаљности. Докле год се, на темељу данашњег устава, не донесе нов закон општински, дотле данашњи остаје у важности, са свима одредбама својим које се не косе са данашњим уставом. Међу тим, и то ваља имати на уму, да је од стране надлежне власти протумачено у колико се данас већ, пре новог општинског закона, могу примењивати самоуправна начела која су у уставу изречена, за све остало, важе одредбе општинског закона. Према томе, питање о плати председничковој, не може се ни узимати у претрес, с тога, што је јасно казано у општинском закону, да се плата председничкова одређује или одлуком од стране општине или указом. По што сада нема закона по коме општина може сама да бира себи председника, то се разуме, да садањи закон и за овај случај вреди. Не може дакле бити питање о смањењу плате председничкове; јер само у томе случају, кад би место председника било упражњено, могло би се прићи примени устава, по коме се нови председник не би могао постављати, већ би се имао бирати, а изабраноме општина сама одређује плату. Држим, дакле, да се не може ни узимати у претрес ова позиција буџета. (Тако је).

Живан Бугарчић. Ја сам хтео господо да напоменем само то, да ја и нећу говорити о председничковој плати. Како хоће већина она нека реши. Него само хоћу да напоменем, да је ова варош претоварена плаћањем приреза. Ми видимо да је општина скоро продала своје грађане. Продала је нужнике, ђубре, наплаћује на стоку, и то од једног вола 26 дин. и одузима касанину од вола ноге, главу цигерицу и шта ти ја знам. На једно јагње наплаћује динар и шесет нара динарских а цело јагње 4 динара — дакле скоро половину мора да плати општини таксе. Шта више, мени изгледа да нас наша општина сматра као оне азијатске робове. Видимо даље, да је ударен намет и на сакадије, тамишнице и т. д. Знај да ће неко рећи: па они су из Турске и носе одавде паре тамо, али у томе веће имати право јер треба знати, да су тамо њихове фампије коју они хране и коју морају видети и посетити. Поред овога ударен је намет и на пиљаре итд. итд. и кад се толчки приход прибавља, а од нас се тражи да водимо рачуна од интереса општинских, онда настаје питање, куда тај приход иде? Ми морамо то знати. Нама је нужно да обратимо сву пажњу на унапређење наше вароши, а не на плате чиновника општинских. Добро је познато свима, да смо непрестано слушали како су у Аустро-Угарској велики намети и скоро до пре две три године ми смо се сви на то грозили, а сад ево чуда и несреће где то и код нас дође, и сад ми у место да се тога отресемо, а ми

му све даље на сусрет идемо. (Председавајући први кмет: молим вас пређите на ствар). Ја о ствари и говорим. Наши несретни напредњаци довели су земљу до пропасти трпајући дугове и намете на народ, па зар ми, који смо све то на сва уста и на сваком кораку осуђивали, сад да идемо њиховим трагом? Ја од моје стране нећу, а ви радите како хоћете. (чује се: Нећемо ни ми). По моме мишљењу треба да се ревидира цео буџет и да се смање плате. Садање су плате и сувише велике да се већ издржати не могу. (Тако је).

Глиша Јосиповић. Г. Милутин Марковић као правник не одговори на оно питање: да ли вреди чл. 16 устава, где је гарантована лична својина, па и општинска, и да ли те гаранције могу овако уставом да се од општине одузму? Коси ли се овај чл. 16 са чл. 204. Устава?

Члан. К. Томић. Кад г. Јосиповић тражи да му се одговори да ли се чл. 16 устава коси са данашњим законом, онда љу му ја као правник одговорити. Општинама је новим уставом гарантована самоуправа, и то у својим унутарњим пословима, а ипак има других послова где се Држава меша. Тако је раније донето законско наређење, и сад, кад се донесе нов закон према уставу о самоуправи, онда ће се по томе закону вршити нов избор и моћи ће се тада и плата председнику мењати. Док тај закон не дође, ми у ово не можемо задирати него мора овако остати. Дакле, г. Глишо, према томе што по новом уставу није дошао још нов закон о општинској самоуправи, не може се казати да се закон коси са уставом, јер је Устав казао, да сви закони вреде док се нови не изведу. (Тако је).

Јоца Илијћ. Ја се слажем са мишљењем г. Глише, да ми имамо права да одређујемо плату.

Нама је познато како је за време председништва г. Владана Ђорђевића било питање од владе, колико највише може да му се одреди плата? Наши предходници били су ласкомислени па му одредили хиљаду дуката и овај је после правно себи и шетње по Лондону о трошку општинском. Ја сам за то да ми имамо право одређивати плату председнику.

Свет Боторић. Овде је господо пред нама питање о смањивању плате г. председникове. Ја мислим по здравом разуму, ко год има право да му повишује плату тај има право и да му смањује. Због тога сам ја потпуно за то, да ми и према новом уставу и према закону имамо права да смањујемо плате, а сад и према овим околностима још пре, јер смо сиромашни, а да смо богатији и да нисмо оптерећени дугом ми би му могли подизати плату и на 20 хиљада динара.

Глиша Јосиповић. Г. Томић каже, да општина има право само са унутарњим својим пословима да управља. Ја молим да ми се каже: зар каса општинска није њена унутарња ствар? Ваљда нећете рећи да је она спољашња ствар за општину.

Димитрије Марковић. Ја само имам толико да кажем, да ми имамо право да располажемо у овој ствари, и молим да се више не говори, већ да се стави то питање на гласање.

Никола Х. Поповић. Овде је прво питање које се има предходно да расправи, да ли можемо о председниковој плати говорити? (Вичу. Можемо — Не можемо).

Милутин Марковић. Као што видите у питању је можемо ли улазити у претрес о плати председниковој или не можемо? Ја сам моје мишљење казао, и сад може овако питање да се постави: Ко је за то: да се не улази у претрес тај ће казати „за“, а ко је да се улази тај ће казати „против“, и кад се гласање сврши ако буде већина да се не улази, онда ћемо прећи даље, а ако буде већина да се улази, онда ћемо прећи на предлог г. Глише Јосиповића.

Свет. Боторић. Овде г. Х. Поповић каже, да је ово нов предлог о смањењу плате. Ја се позивам на стенограф-

ске белешке, да сам ја први казао, да се председнику плата смањи. То је председништво усвојило и сад је дошло до решења и дошло је до тога да је питање на колико да се плата смањи? С тога треба овако питање положити. Ко је за смањење плате на 8000 дин. тај нека каже „за“ — а ко је за то да му остане плата по старом, тај ће казати „против“.

Коста Главинић. Ја господо никако не водем кад чујем, хоћемо да се служимо законом, а овамо нећете на чисто да кажете. Ја сам увек за отворено мишљење. Ја видим да сам већ изишао такав да заступам оно што је по старом било, али шта ћу кад се сад другаче не може. По уставу, а у члану 203 одељку четвртном, стоји: (чита) Дакле нова општина нове установе. Док стоји стара морамо се управљати по законима, који постоје док не дођу нови. У истом члану тек 7. стоји „Закони биће довољни и т. д. Дакле, кад то наступи онда ћемо моћи решавати и о смањењу плате.“

Гл. Јосиповић. — Господин правник Томић, нама неправницима каже, да општина има права да решава само о својим унутрашњим стварима а не и о спољним. Молим вас, зар је општинска каса спољна ствар или она баш стоји унутра? Како може нама наметати ко, колико ћемо ми коме да платимо из наше касе?

Д. Ђурковић. Ја немам шта друго да кажем до то, да ми имамо право да располажемо нашим новцем. За то вас молим, ставите ствар на гласање па ће мо видети имамо ли то право или немамо.

Н. Х. Поповић. У опште стоји мишљење да је председнику велика плата, али је питање да ли можемо ми према указу краљевом и према уставу да мењамо ту плату сада? Ја држим да не можемо, и мој је предлог први био за то да се у то сада не улази.

Св. Боторић. Овде г. Х. Поповић каже да је његов предлог био први у овој ствари. То не стоји. Ја се позивам на стенографски записник да то осведочи. Чим смо отпочели да говоримо о расходима ја сам први узео реч. Чим је ова прва тачка где се говори о плати председника дошла на решење, ја сам предложио да се та плата смањи на 8000 динара. О тој је ствари дебатовано доста, и сад треба да се гласа па како испадне већина.

Милутин Марковић. Овде је главно питање то: да ли ми можемо по закону и уставу узети у претрес питање о председниковој плати или не можемо? Према томе треба поставити такво питање: које за то да се не улази у претрес ове ствари, а ко је за то да се уђе? После тога, ако већина узме ову ствар у претрес може доћи то питање: колика ће се плата одредити?

К. Главинић. Ја не водем никако господо кад се човек служи законом а не изнесе и покаже сам закон, па да видимо шта говори за једно мишљење а шта за друго. Ја сам увек за отворен рад. Ако узмемо да цитирамо поједине ставове устава онда можемо га тумачити и овако и онако. Али то тако не иде. Ја већ унапред предвиђам да ће ме нека господа рђаво разумети и сматрати ме као браниоца стања овога које постоји, и као човека који неће да се штеди. Али ја то одбијам од себе унапред. И ја сам за штедњу, али се бојим да вршећи штедњу не дођемо у судар са законом који постоји. Господо у чл. 203 под рим. IV стоји у уставу ово: (чита) „Док се не донесу закони о уређењу нових установа које се стварају овим уставом, продужиће своју радњу установе које се затеку кад се овај устав обнародује управљајући се по одредбама овога устава.“ Нова општина, која ће се према уставу и створити, нова је установа, али док се не донесе нов закон о општинама за општине као старе установе вреди закон о општинама онакав

какав је данас и даље, у истом члану 203 под рим. VII стоји (чита): „Сви закони биће прегледани и доведени у сагласност са овим Уставом“ То још није учињено, а кад се учини, онда ћемо ми имати да претресамо сво питање како хоћемо и како нов закон пропише, а сада се морамо држати закона који постоји. То је за мене јасно.

К. Томић. И ја тако сматрам ову ствар, као што сам већ и казао, да о њој сада не може бити речи по закону који постоји. Државна власт и даље има да се меша у општ. послове што се тиче њеног надзора над општинама. О овоме питању чиста је ствар. Власт државна по постојећем закону регулисала је у своје време плату председника ове општине онако како закон прописује, и сад не може о томе бити више разговора. Ево како гласи та тачка закона на основу које је плата председнику одређена: (чита) „Кмету, који се у вароши Београду постави одређује плату одбор *пре наименовања*. Но ако буде плата мала, или не одговара полагају, одређује се указом при наименовању, и то је за општину обвезно“ то каже чл. 23-а — закона о општинама, — и по овом закону, баш и онда када онај одбор *пре наименовања* председника, одредио да му буде плата 8000 а не 12.000 динара, опет је државна власт указом могла да одреди 12.000 и то је обвезно за општину до год је то лице на томе месту. (Вичу да се гласа).

Овде су једни говорили за то, да се узима у претрес плата председникова, а други за то да се не узима јер на то немамо права по закону. Дакле, о томе ћемо сада и гласати.

Св. Боторић. За што о томе да се решава. Ова је ствар већ узета у претрес и дебатовало се о њој, и за то сад треба питати ко је за то да буде плата 8000 динара председнику а ко је за 12.000 па да се од једном ствар сврши?

К. Главинић. Ја мислим да је за свакога чисто да је цела дебата окретала се око тога питања, да ли по закону имамо права да сада решавамо о плати председника, или немамо то право? Кад смо о томе дебатовали, то треба сада и да је решено. (Тако је).

К. Томић. Ја стављам на гласање: Ко је зато да се може сада узети у претрес и решавање плата председника општине, он нека каже *за*, а ко је за то да то не може бити по закону, тај нека каже *против*?

(Гласају:)

После гласања.

К. Томић. Дакле гласало је 18 одборника *за*, а 14 *против*.

Сад г. Боторић је предложио да буде плата председнику 8000 динара.

Н. Х. Поповић. Ја би био мишљења да новом председнику кад га изберемо буде плата 6000 динара а не више, али овоме који је по указу дошао не можемо умалити. (вичу: то је свршено).

Јоца Илић. Ја би предложио да буде 9000 динара као што је и пре било. —

К. Томић. Онда да ставимо прво решење предлог г. Боторића па онда друге који се јаве.

Јоца Илић. Не, ја одустајем од мог предлога; нека буде 8000 — доста је — па нека се пита, ко је за 8 а ко за 12 хиљада? — (Врло добро).

К. Томић. Дакле, да ставим питање такво, ко је за 8000 а ко је за данашњу плату? Ко је за 8000 он нека каже *за* а ко је за 12.000 нека каже *против*.

Милутин Марковић. Овде имамо два предлога, и то један предлог званичан од стране општинског суда за 12.000 динара плате и други предлог одборника за 8000 динара. Ред је да се стави првенствено на решење предлог судски

и по томе ко је за тај предлог он треба да гласа *за*, а ко је за 8000 он да гласа *против*. То је по закону (Лепо, нек буде тако).

К. Томић. Ја мислим да се неће нико збунити кад се овако питање стави, и молим вас да гласате тако: онај који је за стару досадању плату нека каже *за*; а ко је за плату од 8000 нека каже *против*?

(Гласају:)

После гласања:

Гласало је 18 одборника *против*, 11 *за* а 3 су се уздржали од гласања.

Сад да пређемо на тач. 2 буџета расхода.

Гл. Јосифовић. Ја молим да г. члан, кога се тиче ова позиција, уклони. (Председник долази).

М. Банковић. О не, изволите ви говорити, не женирајте се ништа. (одлази).

Председник. Дакле, господо сад изволте ако имате шта да кажете на ову позицију. Само радн објашњења имам да кажем још то, да оних 1000 динара што први члан као додатак има, то прима из касе гробљанске а не из овога буџета. До сада је то засебно вођено по правилима која за гробље постоје.

Гр. Миленковић. Ја мислим да та правила о гробљу вреде за извесно време и нису непромењљива, па кад сада говоримо о општинском часништву и плати свију часника, онда држим да се може плата овога првог члана суда одредити тако да он има свега 4500 динара па да врши и дужност за гробљанску касу. Тога сам ја мишљења. (Чује се врло добро).

К. Главинић. Ја сам разумео ову примедбу г. председника и држим да је врло умесна. Ако се то не би имало у виду онда би се показало уштеде за 2156 динара. То значи, до сада је имао овај члан суда по буџету 5156 динара осим оних 1000 динара из гробљанске касе; а по примедби комисије сада би имао свега 4000 динара. (Вичу, доста је) Добро. Решеће се — само да вам обратим пажњу на једну ствар. 1882 године господо прелазило је кроз руке нашег благајника мало мање новаца на годину — 500 и неколико хиљада, а данас прелази годишње преко руку његових око 800.000 — па, кад је онда уз мањи посао имао ову плату, право је да му се она сада толико много не смањује.

Гл. Јосифовић. Моје је мишљење да остане по предлогу буџетске комисије, јер 4500 динара то није мала плата. Узмите судије окружних судова, шта они плате имају. Један судија окр суда нема више плате кад дође на то звање него само 2500 динара па онда мора да служи 5 година док добије т. ј. после пет година судијске службе једва дође до плате од 3000 динара; а овде ми одмах дајемо 4500 то је и сувише.

Ж. Бугарчић. Ја мислим да о овоме не треба ни да се упуштамо у дебату, него да усвојимо онако како је комисија нашла, — с тим да овај кмет врши и дужност за гробље са истом платом, а да му се не даје додатак за то. Њему је доста 4000 динара, али од ових 4000 да дође 1000 из гробљанске касе а 3000 из главнога буџета.

Председник. Треба да знате господо, да је дужност благајника једна од највећих, а ко врши дужност гробљанског благајника, томе се никада не зна ни празник, ни Васкрс ни Божић. Он свакад, кад год се зовне, мора да дође овде да да гроб, да наплати и да заведе и т. д.

Др. Марко Лeko. Ја сам у начелу против тога да се смањује плата општинским чиновницима, особито, док још немамо писменог распореда о дужностима њиховим да знамо шта све има ко од њих да ради. Ова плата није тако велика, ако се хоће да општински благајник буде онавак какав

треба, и да се са свим посвети томе послу без обзира на своје послове приватне. За то сам ја мишљења да и ова плата остане, и у опште све плате чиновницима да не смањујемо пре распореда њихових послова.

К. Томић. Мени је господо дојиста непријатно да говорим о плати чланова судских, али по што сада није у питању лично моја плата, дозволите да о другоме говорим, да говорим о плати мога друга. Ја држим да је врло погрешно правити упоређења између плата општинских часника и плата државних чиновника. Шта општина пружа своме чиновнику за старост и будућност, а шта држава пружа своме чиновнику? То се зна. Према томе треба да се поставите на једно праведно гледиште, на основуцу, којом ће те да пођете при одређивању плата, тако, да се не учине неправде онима који су поверењем грађанства изабрани и позвани да врше дужности кметова у општини. Кад се уз то зна, да су данас општински послови јако разгранати и разнострукти, кад се зна да су они кмпликовани и много већи него послови ма у коме окружном суду или другом државном надлежатељству; кад се зна, да је општински чиновник привремено звање; кад се зна, да он сутра кад изађе из ове службе нема од општине никакве више помоћи, или кад умре, његова породица нема пензије — а све то у државној служби стоји друкчије уређено, онда ја могу отворено казати, да ће та уштеда, која се чини на чиновништву општинском и њиховим платама бити укасна. Јест, онда ћете за та месга моћи да добијете само навалице, људе, који нису кадри на други начин себе хранити, а од тога смо доста већ патили и старали се да то поправимо. Кад то стоји и кад то имате на уму ја мислим да ни један од вас неће пожелити такво стање какво је већ било у погледу на раденике и послове у овоме суду. Ко жели то стање поново, он може и да га добије; али ако се хоће да се ради као што треба да се ради, онда на платама општ. чиновника не треба штедити него треба штедити на персоналу који је непотребан и кога не треба ни да имамо у општини. То треба заједнички да уредимо да укинемо сва места која нису потребна, а она, која су потребна треба платити па да раде како ваља.

Св. Боторић. Овде је сада реч о плати првога члана суда, и он, кад је изабран за то место и примио се избора, није дошао да служи општину за љубав плате. Кметови то су почасна звања више него што су звања која треба да траже велике плате. Што се тиче породице и породнице трговаца неке дођу до бољег а неке до сиротињег стања; али мени је то јасно, да је ова плата коју комисија предлаже са свим довољна да се може добро живети. Иначе, ако треба све платити а ништа да се не ради из части и патриотизма онда и ми одборници треба да имамо неку плату, бар за оно време док смо овде на реду. Али то не иде, господо. У осталом, кад дође на ред да се говори о онима који су дошли у општинску службу за леб а не из части онда ћемо гледати на све што треба да се узме у призрење и ја вас све молим још сад да нам будете рукопомоћ. На послетку овде би требало да се и неговори више о овој позицији кад је и сам тај члан кога се тиче ова плата био у комисији и потписао извештај комисије чиме је и сам пристао на оволику плату колико му комисија даје.

К. Главинић. — Господо, и ја сам био у начелу против тога да се штеди смањивањем плата. То сам говорио и ономад кад је било реч о томе; па и сад то исто могу да кажем. Ја сам за оно што рече и г. Леко, избацимо сва она звања што нам не требају, а што нам требају да платимо добро и тражимо од свих тачаи и савесан рад. Моја је дужност да браним оно што мислим да треба бранити, па макар ми се пребацало да нисам за штедњу, јер ја разумем штедњу

каква треба да је, а не штедњу бескорисну која често мора да донесе штете. Можемо ми проповедати колико ко хоће да је кметство у општини београдској почасно звање. Није то. Лако је бити кмет у другој варошици где се сврши посао у суду за сат два, па се иде на свој посао у дућан а друго је овде у Београду, где н. пр. благајник општински мора годишње 800,000 динара да протури кроз руке своје, где мора да седи у канцеларији од јутра до мрака, често и на највећи празник — Господин предговорник рече, да се кмет бира из части и треба да покаже пример патриотизма и т. д. Све је то лепо, али не треба тражити од 2-3 човека које узимамо за кметове да ти људи жртвују своје интересе, да напусте своје радње, па да општинске послове врше из части. Кмет који је изабран и примио се, посла има истина у својој радњи деловођу, има рецимо ортака и т. д. али зна се господо „туђа рука свраб не чеше“. Мене се господо не тичу људи ови који су данас кметови па да за њихов хатар ово овако говорим. Седали овде напредњаци, седали либерали, седали радикали, мени је, у овом погледу, са свим све једно. Ја велим, да сваки рад треба платити. Кад се нашло 1882 г. овде људи који су казали, кад благајник општински претури годишње преко 500,000 динара прихода, право је да има ову плату, онда не знам за што сад да му се та плата смањује кад он има, не 500,000 него, преко 800.000 динара годишње да протури кроз руке радећи на општинској каси.

Св. Боторић. — Што г. Главинић тако мисли и говори не може му наравно нико замерити — кад тако мисли; али мени се чини да он заборавља кад се позива на цифру из 1882 г. да је сада отпало прикупљање пореза које је пре давало највише посла благајнику.

Милугин Марковић. Ја ћу да кажем само неколико речи. Вама је свима познато како је у беогр. општини од сада било доста неправилности и да смо увек скоро сматрали општинску управу за неуредну, и да највеће зло долази од неконтролисања радова органа општинских. С тога смо при изборима старали се, да такво стање изменимо стањем какво треба да буде и да изберемо људе за које знамо да ће зајиста радити како треба да се ради. Али нико није замишљао господо, да ће се од тих људи тражити да раде бесплатно, или да, радећи у корист општине, раде на своју штету. То треба нарочито имати у виду кад се говори о кмету благајнику. Сви знамо да благајник општински има данас веома много послова, и да су се ти послови, као што рече и г. Главинић, од 1882 г. на овамо знатно увећали, тако, да благајник, ако хоће да испуњава дужност своју како треба, он мора да дође на дужност сваког дана пре 8 изјутра па да изађе после 12 сат. у подне, па да дође пре 2 сахата по подне, па да изађе последњи — Осим тога треба знати, да је то дужност не само теретна него и одговорна Он мора добро да отвори очи ако хоће да не страда. Дакле ја мислим да је чак мала и ова плата садања, али не тражим да се повишава сада него сам мишљења да остане по предлогу општ. суда.

Рад. Драговић. — Господа нека кажу да су до сад биле злоупотребе, али и до сада сви кметови имали су ове плате које суд сад предлаже, па опет су чињене злоупотребе. Дакле, плата ту не помаже, него људи треба да буду поштени и савесни па не ће бити злоупотреба. Сада наши грађани захтевају и траже да не буде злоупотреба, да се послови врше брзо, да буде веће контроле, а не тражи се у грађанству да им се смањи плата нити су нам бирачи то казали. За то сам да плата остане која је била, само контроле да буде боља.

Мил. Ж. Маринковић. — Ја мислим да ову ствар треба једном већ да решимо. И до сад су кметови добро плаћени

били, али нису нам добро радили него наилазимо на неке злоупотребе као што то знате. Не да се то на драмове измерити, колико баш треба да се плати па да се добро ради, јер то зависи од човека који ради, а не од онога који плаћа. У главном овде имамо и пристанак овога члана на ову плату коју комисија предлаже, јер је и он био у комисији и потписао се, па за то да приступимо решавању да више не дангубимо.

Гл. Јосифовић. Ја мислим да треба усвојити комисијски предлог, а ако се наши чланови покажу добри радници као што се надамо, ми ћемо, кад нам буде могуће, повисити плату (Вићу: да се гласа).

Председник. Хоћемо ли да гласамо? (да се гласа).

Свет. Караџевић. Ја би предложио само то да се избрише она сума на забројавање, а остало да остане по предлогу суда.

К. Главинић. Ја сам за то да се остави члану благајнику плата 4000 динара по овом буџету, и 1000 динара да има из касе гробљанске.

Председник. Молим вас да се објаснимо, како ћемо гласати. Ко гласа господо за, то значи да гласа за предлог судски...

Свет. Боторић. Немојте тако господо; овде има више предлога. За то питајте ко је за комисијски предлог, а ко је за друге предлоге што су изнети на дебату, па ако не прође комисијски, онда ћемо узети остале предлоге у решавање.

Св. Караџевић. Можемо свршити уједно ствар. Нека се гласа за предлог комисијски, и за предлог да се из буџета овог одреди благајнику 4000 динара а из касе гробљанске 1000 — свега 5000 динара (врло добро).

Председник. Добро. Ко је за предлог комисије тај нека каже за, а ко је за то да буде благајнику плате 4000 динара из буџета и 1000 динара из гробљанске касе, тај нека каже *против*. А да се боље разумемо, ја повлачим судски предлог о овој плати натраг па остаје предлог комисије и г. Главинића. Комисија даје свега 4000 динара а г. Главинић предлаже да буде свега 5000 динара плате благајнику.

(После гласања).

Председник. Господо, гласало је 16 одборника за предлог а 16 против предлога комисије, но како сам и ја као председник против предлога комисијског, то по закону усвајам предлог, да благајник општински има 5000 динара из плате и то 4000 из општинске а 1000 из гробљанске касе.

Сад изволите да пдемо даље на позицију под бројем 3. Суд предлаже да члану судском буде плата 4000 динара годишње, а комисија предлаже 3000 динара.

Св. Боторић. По што је већином гласова решено да први члан суда као најбогатији међу њима има 1000 динара више плате, но што је комисија предложила била, онда ја предлажем да и судском члану који је правник и оставио свој адвокатски посао, буде досадања плата од 4000 динара. (врло добро — устаја се.)

Председник. Прима се то једногласно (прима се) сад долази позиција 4. Четворици кметовских помоћника суд предлаже 3008 а комисија на 2500 динара годишње плате (вичу: по старом) (Чује се: избришите оних 8 динара.)

Председник. Хоћете ли да се избрише ових 8 па да ради лакшег рачуна буде по 3000 —

Св. Боторић. Ја држим да ту није ништа поможено. Кад се до сад рачунало и са тих 8 динара нека остане и — нећемо ни овима ни једне паре да одуземо (вичу: тако је)

Председник. Добро, онда молим вас усваја ли се потпуно по предлогу судском да им буде плата по 3008 динара? (усваја се)

По што се овим закључује данашња седница, имам да вам кажем господо, да сам се ја у овој прилици понашао како сам по закону морао. Кад смо говорили о плати председничкој нисам присуствовао, али, сад ми дозволите да кажем: да ја сматрам да сте погрешили и противно закону урадили кад сте решили да се смањи плата председничка. Ја морам да браним гледиште законско и учинићу по закону што је нужно, по што сматрам да ви по закону док год он постоји нисте били позвани да о томе решавате а после кад се измени општ. закон колико рекнете да буде нека буде.

То је што сам морао да вам приметим, да би знали како мислим о овој ствари и шта намеравам да чиним.

Састанак је трајао до 8 $\frac{1}{2}$ час. у вече.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

У интересу је и грађанства, да се приходи општине не крње ничијим злоупотребама, и по томе морална је дужност свакога грађанина, да по могућству и драговољно потпомогне органе општинске службе, кад им је у спречавању злоупотреба помоћ појединих грађана потребна.

Општина београдска штети се знатно, што по једини клачи меса избегавају клање на општинској кланици, да тиме не плате таксу, која општини по закону од сваког грла заклате стоке припада.

Због тога, као што је опште познато, општина и држи неколико нарочитих контролора да хватају криумчаре, те да се никоме не допусти клање ван кланице, које не штети само општинску касу но наноси незгоде и по јавно здравље, због чега је кланица и установљена.

Да би контролори могли с успехом вршити своју службу, често им је потребно имати сведоке за ухваћене криумчаре на делу.

Услед тога, општински се Суд обраћа с молбом на грађанство вароши Београда, да поједини не одреку помоћ контролорима на случај потребе и њиховог позива. Само тако моћиће се снажно стајати на пут злоупотребама оних, који, на општу штету, криумчарски хоће да кољу.

Од стране суда општине вароши Београда 12 априла 1889.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ПРОГЛАС

КОЛА ЈАХАЧА „КЊАЗ МИЛАЛО“

Удружење Коло Јахача „Књаз Михаило“ засновано је на Бурђев дан 1888 год. Правила његова потврђена су код надлежне власти 24 Маја 1888 године Бро 5562. и оно је од тог времена узело на се задатак да припређивањем раз-

поврсних јавних награда утакмица са домаћим коњима и писањем поучних чланака и књижица, а тако и свима другим целисходним средствима, подстиче: *побољшање домаћег соја коња и уздизање јачачког духа у народу српском.*

У смислу те истакнуте сврхе, друштвени орган „Шабачки Гласник“ већ је доносио и доносиће сходне чланке, а сем тога, удружење је прошлог лета приредило већ и две групе јавних награда утакмица и то, једну групу о Тројицама а другу 4 Септембра (на рођен дан великога Књаза Мијајла) прошле године, — на које су се стицали такмичари и из Београда, Ниша, Јагодине и Лознице а гледалаца је такође дошло било из многих крајева српских.

Трећу пак групу разноврсних јавних награда утакмица већ је обзнанило за други и трећи дан свете Тројице ове године,

Велике су, скоро невероватне, оне тешкоће с којима је друштво имало да се бори и да их савлађује, те да у таком кратком размаку од свога постања, спреми три групе утакмица са наградама. Но друштво је се ипак уздржавало да изађе ма с каквом молбом пред васколики народ српски све донде:

Док се није удостојило *Високог Благоволења* и *високе пажње* са највишег места;

Док није предходно пожелело похвалне квалификације са најнадлежнијих стручних места;

Док није обавило напред речене две групе јавних награда утакмица с којима је *јасно* свој рад обележило и било у стању да оба пута, свима присутним стручним и званичним изасланицима и многобројним гледаоцима, на делу покаже, да му је *збиљски* стало до успеха у задаћи, којој се свом снагом посветило.

А сад, по што је се удостојило, *Високог Благоволења* и знатне материјалне потпоре са највишег места и признања надлежних стручних лица; сада, по што је већ народ наш са величином и значајем тежње своје упознало и по што је свој рад на видљив и еклатантан начин доказало, тек сада се оно ето усуђује да путем овим са молбом својом изиђе пред *цео народ српски*, да овим путем приђе свима грађанима и грађанкама Краљевине Србије, као и к' свима Србима и Српкињама ван граница Краљевине, који полажу наду на Краљевину Српску и будућност српског народа, да их све скупа најучтивље и најсвесрдније замоли за помоћ, која му је у овом, по српство велеважном и корисном, задатку, врло нужна. —

Сем извесних земаљских закона који би обухватили интересе коњарства; и кром моралне потпоре свију и свакога а нарочито српске патриотске штампе; сем пријатељске помоћи свију српских стручњака по овој сврси, у достављању поцударно написаних поучних чланака и књижица за народ; — удружењу је *нужна*, *врло јана сума новаца*, те да би се из њезиних прихода бар колико толико покривати могли они големи издатци, који су неизбежни на овом пољу, на коме послује Коло Јахача, ако се хоће *поуздан успех*. Па да би друштво свој рад застојерило и учврстило на темељу таквом, који му тај успех што више ујемчава, и без кога му је и сам опстанак немогућ, друштво је основало:

Утемељачки фонд.

Од величине тога фонда зависиће величина и брзина успеха.

По величини тога фонда целиће потомство наше, колико смо ми били прожмани истинским интересима лепше будућности српске.

Величина тога фонда казиваће вазда, кроз сва времена целом свету, колико смо ми, на делу умели сами себи да

будемо пријатељи; колико је самопрегорења и пожртвовања било у овом поколењу, у питањима, која су се тичала замашног бољитка мајке нам отаџбине наше и целог Српства.

Није могуће описивати овде посебице све моменте из историје српског народа, као ни све поједине прилике из савремених и будућих мирнодобских и ратних стања у којима је *добар* коњ Србину не само од *неизмерне користи* већ апсолутно *нуждан*.

Исто тако није могуће у подробности повторити овде: колико пажње поклањају сви остали културни народи на побољшање свог домаћег коњског соја; колико и каквих друштава у тој цели постоје; колико милпона на то годишње потроше, и колику грдну корист дотични народи од тога имају; но о свему томе писано је на основу аутентичних података, подробно, у друштвеном веснику, те за то ћемо ми овде само у кратко напоменути:

1 Да су нам свакад и свугда *добри* коњи у *што већем броју* врло нужни, ако хоћемо да се што пре побољша и уздигне *домаће газдинство*. Они би нам исто тако *необходно* нужни били и онда кад би земља наша, била земља фабричка (индустријска) а овако кад почива у главном само на земљоделству и сточарству, нужни су нам по готову још више.

2 Добри коњи и јачачки дух од неизмерне су потребе да би се очувала тековина предака наших и да би могли да останемо верни заклетви: *„Твоја мисао погинути неће,*“ јер без *добрих коња за коњицу, топове и комору*, и без *јачачког духа* нећемо никад бити способни да *победносно прокретаримо све српске земље ни да осветимо Косово*, а то је услов и за наш сопствени постанак.

Колико смо претрпели неприлике при коњици, при артиљерији и при самој комори с тога, што се већ *раније* није био подигао добар коњски сој у земљи, томе смо ми сви, живи сведоци, који смо издржали потоња три рата. —

Па, кад је све то неоспорно тако, онда може ли нгде бити Србина и Српкиње који неће похитати да своим прилозима окрепе *утемељачки фонд* друштва кода јахача, тог првог и за сада јединог српског удружења те врсте, јер као што се види, томе је друштву *цель*: *да се брзо и знатно умноже одгајивачи добрих сојева коња, да новац за коње не иде ван земље, и да отаџбина наша у свако доба располаже са оноликим бројем и онаквим коњима какви нам требају за све прилике и послове, и у домаћем газдинству и мирном времену, и на које се поуздати можемо да што пре својој српској мети дођемо, а да нас ко други у томе и не претече; — а кром свега тога ипак, да имамо у изобиљу добрих коња и за извоз.*

У то име, Коло Јахача „Књаз Михаило,“ стојећи под високом заштитом Његовог Величанства Краља Александра I. обраћа се са најучтивијом молбом на:

Све многоуважене служитеље свете цркве.

Све варошке и сеоске српске општине,

Све трговце мајсторе и земљоделце;

Сву господу српске официре појединих команди, надлештава и завода,

Сву господу чиновнике свију положаја надлештава и завода по свима струкама,

Све еснафе,

Све новчане заводе,

Сва удружења,

а тако и на све поједине Србе и Српкиње како у Краљевини нашој тако и ван граница њених, којима је дао Бог, те могу материјално помоћи: да се у овој прилици, по могућству *што обилније одазову у погледу оснажења друштвеног утемељачког фонда.*

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Фонд утемељачки неће се никад трошити; он остаје неприкосновен вечито, као год што ће се и свагда у годишњим извештајима износити и имена свију оних дародаваца који су својим патриотским прилозима (улозима) утемељачки фонд засновали и тиме оставили трајног доказа да смо у 1889 години не само увиђали голему потребу и користи: да је побољшање домаћег соја и гајења јачаког духа врло нужно, — већ да смо то и делом, материјалним пожртвовањем, доказали.

Најмањи прилог у фонд утемељачки јесте 120 динара, и свака општина, команда, завод, надлештво, еснаф, дружина и т. д. као и сваки поједини Србин и Сркиња који бар ту суму приложе, сматраће се за увек као друштвени чланови утемељачи, за шта ће уз вечиту захвалност добити и друштвену диплому.

Новац треба слати на адресу: Коло Јахача — „Књаз Михаило“ за фонд утемељачки Шабачи, а уз новац послати списак све госпде из дотичне команде, надлештва или завода који су се удружили и заједнички уписали за члана утемељача, са назначењем њихових појединих прилога.

Потребно је да се са пошљањем те врло нужне и врло патриотске и материјалне помоћи похита, како би се већ и у овај први годишњи извештај о раду друштвеном, сви дародавци утемељачког фонда, убележити могли.

Из осећаја топле благодарности навешћемо овде, да је општина шабачка поимајући велику корист овог полезног удружења за земљу, поред знатних материјалних жртава принетих за друштво до сада, уписала се и за члана утемељача са улогом од 600 динара, а следећу примеру општине шабачке одавали су се већ са утемељачким улогом: општина Каонска среза Посаво Тамнавског, друштво „Шабачка омладина“, друштво „Св. Саве“ из Београда, „Шабачка штедионица“, еснаф бакалски у Шапцу, печачко друштво „Станковић.“ — Поред овога, друштво с највећим задовољством спомиње да има и неколико чланова утемељача из нашег уваженог официрског кора, као и да у своје чланове утемељаче броји и неколико првих грађана како из престонице тако и из осталих места. —

Све је ово дало друштву потпуне смелости и воље да се овим путем обрати па сва српска удружења, општине, госпду официре појединих команда и надлештва; на сву госпду чиновнике свију надлештава и струка; на све новчане завезде, еснафе, као, и на све поједине патриоте и патриоткиње српске, да што пре похитају и својим се позивом као чланови утемељачи одзову овоме удружењу, корисном за нашу отаџбину. Коло се у исто време нада моралној потпори свију наши власти, почев од највиших централних, тако и у свесрпску штампу, као и у сву г. свештенике и учитеље као и у сваког брата Србина који долази чешће са народом у додир, да ће најнепергичније и најсвесрдније припомоћи, да материјална помоћ коју друштво овим од народа моли, не изостане, а имена свију кром у годишњем извештају изнеће се одма и у друштвеном веснику.

Сва уредништва српских листова моле се најучтивије да овај проглас изволе одштампати у својим листовима.

Шабац
Април 1889

Коло Јахача „Књаз Михаило.“

Главни Одбор „Друштва св. Саве по одлуци од 27 априла ове год. бр. 512 приређује на дан 1 септембра ове године лутрију, на којој ће се извући 301 згодитак. Чист приход од ове лутрије намењен је зидању Светосавскога Дома за друштвену школу и пансионат.

Главни згодитак биће један виноград на топчидерском брду, или вредност његова у новцу.

150 згодитака биће у разним стварима, које ће се доцније појединце обзнанити, и.

105 згодитака биће у разним књигама.

Лозова ће бити свега 15 хиљада, а цена је једном лозу 2 динара.

На лозовима од броја 1 до броја 400 закључно изостала је на полеђини напомена која се налази на свима осталим лозовима и која гласи:

„Лицу, које добије главни згодитак, стоји до воље, да прими или виноград или у готову новцу вредност која му одговара, а та је, 10000 динара у сребру.“

На лозовима од броја 400 закључно бројеви су рукописни, а на свима осталима печатни.

Сви лозови снабдевени су печатом друштвеним.

Д.С.С. Бр. 533

3 маја 1889 године

Тајник
Ср. Ј. Стојковић.

Председник,
„Друштво Св. Саве“,
Светомир Николајевић.

СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

Српска Краљевска Академија, по тачци 4. члана 56 својега Пословника, расписује награде за најбоље расправе ових задатака, и то:

1. Из природних наука:

Статиграфска и палеонтолошка студија терцијерног земљишта у Тимочној Крајини“:

2. Из наука философских:

Прикупљање и објашњавање речи у народном језику за апстрактне појмове“;

3. Из наука друштвених:

„Битка Косовска (15. јуна 1389.) њени узроци и њезине последице,“ и

4. Из уметности:

„Студија о карактерним особинама српске народне музике; о њеном постану, развијању под разним државним и друштвеним приликама; као и о утицају који су на српску музику могли имати народи с којима су Срби долазили у додир“.

Најбољој расправи свакога од ова четири задатка награда је хиљада динара.

Најдужи рок за подношај ових расправа јесте 1. јануар 1890.

Доцније ће се обзнанити све формалности при подношању ових расправа онако како прописује члан 59. Пословника Академије

16 марта 1889
у Београду.

Члан, заступник секретара
Српске Краљевске Академије,
М. Ђ. Милићевић.